

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀kan Ní Ọ̀gọ̀rùn-ún àti Mèrìndínlọ̀gọ̀rùn-ún

Àwọn Àfikún Àsọtẹ̀lẹ̀ àti Ìbànújẹ̀ Ìyọ̀rísí Ọ̀lọ̀run: Ìrìnàjò Ìṣípáyá ti Àwọn Èniyàn Ọ̀jọ̀ Ìkẹyìn Ọ̀lọ̀run nínú Ìfihàn 10

Jeff Pippenger
2024-04-27

Nínú orí kẹwàá Ìfihàn, níbi tí a ti sàpẹ̀rẹ̀ itàn àwọn ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì àkókó àti èkejì, a ti sọ fún Jòhánù tẹ̀lẹ̀, gégé bí àmì àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run ikẹyìn-ọjọ̀, pé idààmú kan yòò wà nínú itàn tí ó n sàfihàn ní ti àpẹ̀rẹ̀; idààmú náà sì ni apá kan nínú itàn àwọn àngẹ̀lì àkókó àti èkejì tí a ti dì mọ̀lẹ̀ kúrò nínú imọ̀ àwọn Millerite, kí a lè fi dán igbàgbọ̀ wọn wò.

Ohun tí mo sì gbọ̀ láti ọ̀run tún bá mi sọ̀rọ̀, ó sì wí pé, Lọ̀ mú ìwé kékeré tí ó sì sílẹ̀ wà ní ọ̀wọ̀ angẹ̀lì tí ó dúró lóri ọ̀kun àti lóri ilẹ̀ náà. Èmi sì tò angẹ̀lì náà lọ, mo sì wí fún un pé, Fún mi ní ìwé kékeré náà. Ó sì wí fún mi pé, Gba á, kí o sì jẹ̀ ẹ̀ tán; yòò mú inú rẹ̀ korò, sùgbọ̀n nínú ẹ̀nu rẹ̀ yòò dùn bí oyin. Èmi sì gba ìwé kékeré náà láti ọ̀wọ̀ angẹ̀lì náà, mo sì jẹ̀ ẹ̀ tán; ó sì dùn nínú ẹ̀nu mi bí oyin: bí mo sì ti jẹ̀ ẹ̀ tán, inú mi korò. Ìfihàn 10:8–10.

Nínú ẹ̀sẹ̀ kẹwàá, Jòhánù n sọjú itàn láti August 11, 1840, nígbà tí àngẹ̀lì alágbára sòkalẹ̀ wá pẹ̀lú ìwé kékeré kan ní ọ̀wọ̀ rẹ̀, títi dé Ìbànújẹ̀ Nlá náà ní October 22, 1844. Kí ó tó sàpẹ̀rẹ̀ itàn náà ní ọ̀nà àmì, a sọ fún un láti ọ̀dò “ohun náà tí” ó “gbọ̀ láti ọ̀run” tí n fi í létí pé nígbà tí ó bá jẹ̀ ìwé kékeré náà, “yòò mú inú rẹ̀ korò, sùgbọ̀n yòò dùn ní ẹ̀nu rẹ̀ bí oyin.” Ìbànújẹ̀ korò náà ni ó dán igbàgbọ̀ àwọn omọ̀lẹ̀yìn Miller wò, kò sì yẹ̀ kí wọn mọ̀ nípa ìbànújẹ̀ náà kí ó tó dé; sùgbọ̀n Jòhánù n sọjú àwọn èniyàn ọ̀jọ̀ ikẹyìn tí a bèèrè lẹ̀wọ̀ wọn láti mọ̀ àwọn ọ̀títọ̀ tí ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú àfihàn àwọn ìṣẹ̀lẹ̀, tí wọn jẹ̀ itàn ihin-ìṣẹ̀ àngẹ̀lì kìn-in-ní àti kejì.

Ìtàn mímọ̀ náà fi hàn pé a ó mú idánwò kan wá sórí àwọn èniyàn ọ̀jọ̀ ikẹyìn, àti pé idánwò náà yòò dá lóri ohun kan tí kò ẹ̀ yẹ̀ kí wọn mọ̀ ọ̀ tẹ̀lẹ̀ kí idánwò náà tó dé, síbẹ̀ kò jẹ̀ ìrírí kan náà pátápátá gégé bí ti àwọn Millerites, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó bá ìṣàfihàn àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí àngẹ̀lì kìn-in-ní àti kejì sàpẹ̀rẹ̀ mu pípé, nítorí àwọn àrà méje náà pẹ̀lú n sàpẹ̀rẹ̀, “àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ ọ̀jọ̀ iwájú tí a ó fi hàn ní ètò wọn.”

Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó ẹ̀ pàtàkì kí a mọ̀ itàn ipilẹ̀ àwọn Millerite, àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run ní ọ̀jọ̀ ikẹyìn yòò mú itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ ìṣẹ̀lẹ̀ kan náà ẹ̀ gégé bí àwọn Millerite; sùgbọ̀n ohun tí ó dán àwọn Millerite wò, èyí tí ó sà̀n jùlọ̀ fún wọn kí wọn má mọ̀ ọ̀ tẹ̀lẹ̀, yòò jẹ̀ idánwò miiṣà, tí a mú wá nípasẹ̀ èròjà kan tí a fi èdidi di títi di àkókó tí ó sún mọ̀lẹ̀ fún Kìnniún ẹ̀yà Júdà láti tú Ìfihàn Jesu Kristi sílẹ̀, èyí tí ó ẹ̀lẹ̀ nínú itàn ikókò tí ẹ̀sẹ̀ ogóji nínú Dániẹ̀lì mọ̀kànlá.

Ohun tí a fi èdidi di ni a pèsè láti dán àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run tí ọ̀jọ̀ ikẹyìn wò, idánwò náà yòò sì bá àmì ọ̀nà náà mu níbi tí a ti dán àwọn Millerites wò, nítorí bóyá nínú imúṣẹ̀ àkókó nínú itàn àwọn Millerites tàbí nínú imúṣẹ̀ ikẹyìn tí àwọn ọ̀jọ̀ ikẹyìn, àwọn àrà méje náà jẹ̀ “àlàyẹ̀ ìṣẹ̀lẹ̀” “tí a ó fi hàn ní itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ wọn.”

Ohun tí a kò ti mò ní gbòòrò ni pé bí Jòhánù ẹ̀ ẹ̀ dúró fún itàn isilẹ̀ Kristi pẹ̀lú iwé kékeré nàà ní August 11, 1840 títi dé Ibànújẹ Nlá ti October 22, 1844, bẹ̀ gan-an ni itàn kan nàà tún jẹ aṣojú nípasẹ̀ isilẹ̀ angẹli kejì ní April 19, 1844. A lẹ̀ lóye ibànújẹ àkókó gégé bí ibànújẹ Jòhánù, ẹ̀ni tí, lẹ̀yìn tí ó jẹ iwé kékeré nàà ní August 11, 1840, pàdé ibànújẹ ní April 19, 1844. Nígba tí ibànújẹ nàà dé, angẹli kejì sòkalẹ̀ pẹ̀lú “àkòsilẹ̀” kan ní ọwọ̀ rẹ̀.

“Ángẹli alágbára miiran ni a yàn láti sò kalẹ̀ wá sí ayé. Jésù fi iwé kan sí ọwọ̀ rẹ̀, bí ó sì ti n bọ̀ wá sí ayé, ó ké pé, ‘Bábilóni ti ṣubú, ó ti ṣubú.’ Nígba nàà ni mo tún rí àwọn ẹ̀ni tí irẹ̀wẹ̀sì ti dé bá nàà gbé ojú wọn sókè sí ọ̀run, wọn n wo pẹ̀lú igbàgbọ̀ àti irẹ̀tí de ifarahàn Olúwa wọn. Ṣùgbón ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ dà bí ẹ̀ni pé wọn sù wà nínú ipò àimọkan aláigbón, bí ẹ̀ni pé wọn sùn; síbẹ̀ mo lè rí àpẹ̀rẹ̀ ibànújẹ jíjinlẹ̀ lóri ojú wọn. Àwọn tí irẹ̀wẹ̀sì dé bá nàà rí láti inú Iwé Mímọ̀ pé wọn wà ní àkókò idádúró, àti pé wọn gbọ̀dọ̀ fi sùurù dúró de imúṣẹ̀ iran nàà. Èrì kan nàà tí ó mú kí wọn retí Olúwa wọn ní ọ̀dún 1843, ni ó mú kí wọn retí Rẹ̀ ní 1844. Síbẹ̀ mo rí i pé ọ̀pọ̀ ẹ̀niyàn kò ní agbára nàà tí ó ẹ̀ ẹ̀ àfihàn igbàgbọ̀ wọn ní 1843. Irẹ̀wẹ̀sì wọn ti mú kí igbàgbọ̀ wọn rọ̀.”
Early Writings, 247.

Itàn àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller tí Jòhánù n ẹ̀ ẹ̀ jọ́ fún nínú orí kẹ̀wàá, ni itàn ángẹli àkókó àti ángẹli kejì pẹ̀lú. Isòkalẹ̀ ángẹli àkókó pẹ̀lú iranṣẹ̀ kan, àti isòkalẹ̀ ángẹli kejì pẹ̀lú iranṣẹ̀ kan, ni wọn fi àmi ibèrẹ̀ àwọn itàn olókiki tirẹ̀ sílẹ̀, tí wọn parí ní irẹ̀wẹ̀sì, bí ó tilẹ̀ jẹ pé Jòhánù n ẹ̀ ẹ̀ àfihàn itàn gbogbo àwọn ángẹli méjèjè nàà ní kedere jùlọ̀. Aní lẹ̀yìn October 22, 1844, nígba tí ángẹli kẹ̀ta dé pẹ̀lú iranṣẹ̀ kan, irẹ̀wẹ̀sì isòtẹ̀ ti 1863, pèsè ẹ̀lẹ̀rìi kẹ̀ta nípa àkókò kan tí ó bèrẹ̀ pẹ̀lú iranṣẹ̀ kan tí ó sì parí ní irẹ̀wẹ̀sì.

Ibànújẹ àkókó ti isisẹ̀ ángẹli kẹ̀ta ní July 18, 2020 jẹ ohun tó bá ibànújẹ àkókó ti àwọn Millerite mu. Òtítọ̀ kan ni a dì mọ̀lẹ̀ gégé bí òtítọ̀ ọ̀dún 1844 ti dì mọ̀lẹ̀ nípasẹ̀ Olúwa tí ó fi ọwọ̀ Rẹ̀ bo àṣiṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọ́nbà nàà, èyí tí ó fa ibànújẹ àkókó ti àwọn Millerite. Nígba tí a sì ti yé àṣiṣe nàà lẹ̀yìn nàà, a ti tú àṣiṣe nàà sílẹ̀, gégé bí Kinniùn ẹ̀yà Júdá ti yọ ọwọ̀ Rẹ̀ kúrò. Àṣiṣe ti July 18, 2020, ṣẹ̀lẹ̀ nítorí ikò láti jẹ́wọ̀ pé a ti gbé ọwọ̀ Rẹ̀ sókè ní October 22, 1844, nígba tí Ó n kẹ̀de pé “àkókò kì yóò sí mọ̀.”

Bóyá ó jẹ isikiri Filadelfia ti idánwò àkókó ti ángẹli àkókó, tàbí idánwò àkókó ti isikiri Laodisià ti ángẹli kẹ̀ta, ọwọ̀ Rẹ̀ n ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ àmi ọ̀nà nàà. Ní ojọ̀ kẹ̀rinlá-dín-lógún, oṣù Kẹ̀rin, ọ̀dún 1844 àti ní ojọ̀ kẹ̀tádínlógún, oṣù Keje, ọ̀dún 2020, idánwò nàà mú àkókò itúkade wá. Àwọn tí a ti kó jọ ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù Keje, ọ̀dún 1840 tàbí ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù Kẹ̀sán, ọ̀dún 2001, ni a tú ká, lẹ̀yìn èyí Kristi sì bèrẹ̀ sí i kó àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀ jọ ní igbà kejì.

Ó ti n kó àwọn ẹ̀niyàn jọ láti bèrẹ̀ ní September 11, 2001, nítorí gégé bí a ti ẹ̀fihàn rẹ̀ nínú iribomi Kristi, nígba tí ààmì Olọ̀run sòkalẹ̀ ni Ó bèrẹ̀ sí i kó àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀ jọ, kì i ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀yí. Lẹ̀yìn nàà, lẹ̀yìn itúkà kan, Kristi tún kó àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀ jọ ní igbà kejì. Kristi kó àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀ jọ láti ibèrẹ̀ iribomi Rẹ̀, àti lẹ̀yìn itúkà tí agbélẹ̀bùú mú wá, Ó bèrẹ̀ sí i kó àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀ jọ ní igbà kejì. Òtítọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ ti ikójopọ̀ kejì tí ó bèrẹ̀ ní July 2023, jẹ apá kan nínú ohun tí a ti dì mọ̀ ní July 18, 2020, bí ó tilẹ̀ jẹ pé ó jẹ kedere pé ó jẹ apá kan nínú itàn àwọn Millerite.

Nínú ẹ̀sẹ̀ ogóji Danieli mọ̀kànlá, ẹ̀ranko láti inú ọ̀gbun àilópin dide, ó sì pa iwo méjèjè ẹ̀ranko ilẹ̀-ayé nàà ní ọ̀dún 2020. Ní oṣù Keje ọ̀dún 2023, Olúwa bèrẹ̀ sí i kó àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀ ti ojọ̀ ikẹ̀yìn

jọ ní ìgbà kejì. Ilana ikójo yìí ni a sojú fún nínú itàn mímọ́ ti àwọn Millerite, àti nínú itàn nàà, ẹlẹ́rìí itàn méjì wà nípa kíkó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ ní ìgbà kejì. Ilana ikójo nàà jẹ́ àbá isọtẹ̀lẹ̀ kan tí a fi èdidi dí títí di oṣù Keje ọdún 2023. Iṣẹ́ kíkó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ ní ìgbà kejì ni a mú ṣẹ ní àkókò itàn Ogun Ukraine, diẹ́ ṣáájú idibò kejì ti ààrẹ̀ kejo, ẹni tí ó jẹ́ ti àwọn méje nàà.

Ní ojú kọkànlá, oṣù Kejo, ọdún 1840, Olúwa kó iṣikiri Millerite jọ, ó sì fi ifihàn àkójoṣọ̀ nàà sàmi nípasẹ̀ ifihàn àtẹ̀ 1843, tí a tẹ̀ jáde ní oṣù Karùn-ún, ọdún 1842. Àtẹ̀ nàà sojú fún ihìn-iṣẹ̀ ipilẹ̀, nítorí nígbà nàà ní Ó n fi ipilẹ̀ tẹ̀npilẹ̀ Millerite lélé. Ìsòkalẹ̀ àngẹ̀lì Ifihàn orí kẹwàá, ní ojú kọkànlá, oṣù Kejo, ọdún 1840, bá iribomi Kristi mu, èyí tí, láàárín àwọn ohun miiran, sàmi ibèrẹ̀ yíyan àwọn omo-èyìn Rẹ̀ nípasẹ̀ Kristi.

“Pẹ̀lú ipè Jòhànú àti Anderu àti Símonì, ti Filípù àti Nátánaẹ̀lì, ni ipilẹ̀ ijo Kristeni ti bèrẹ̀. Jòhànú tọ̀ àwọn omo-èyìn rẹ̀ méjì sọ̀dọ̀ Kristi. Lẹ́yin nàà ọ̀kan nínú wọn, Anderu, rí arákunrin rẹ̀, ó sì pé é sọ̀dọ̀ Olùgbàlà. Nígbà nàà ni a pé Filípù, ó sì lọ láti wá Nátánaẹ̀lì.” The Desire of Ages, 141.

Iṣẹ́ William Miller láti àkókò ọ̀pin ní ọdún 1798, títí dé August 11, 1840, ṣàpẹ̀rẹ̀ iṣẹ́ Johanu Oníbatisi; sùgbọ̀n nígbà tí àngẹ̀lì Ifihàn orí kẹwàá sọ̀ kalẹ̀, gégé bí isòkalẹ̀ Èmí Mímọ́ ní ìgbà ibatisi Kristi ti ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀, Olúwa “kó” àwọn omo-èyìn ipilẹ̀ Rẹ̀ jọ. Àwọn ẹlẹ́rìí méjì wònyí fi hàn pé Kristi kó àwọn èniyàn Rẹ̀ ti ojú ikeyin jọ ní September 11, 2001, nígbà tí àngẹ̀lì Ifihàn orí ketàlá-dín-lógún sọ̀ kalẹ̀, sùgbọ̀n gégé bí ó ti rí pẹ̀lú àwọn Millerite, a ní láti dán wọn wò nípa isori kan nínú àrà méje tí a ti dì mọ̀lẹ̀, lẹ́yin nàà Olúwa yóò sì tún kó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ ní ìgbà kejì.

Ìkójoṣọ̀ kejì ti àwọn èniyàn Ọ̀lórùn ti ojú ikeyin bèrẹ̀ nínú itàn tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ ní ọ̀pin gbígbéga gan-an ti eṣẹ́ kọkànlá, ti orí kọkànlá iwé Dániẹ̀lì, diẹ́ ṣáájú iṣẹgun Putin lórí Ukraine, àti diẹ́ ṣáájú eṣẹ́ kejilá níbi tí ẹ̀rì àsọtẹ̀lẹ̀ Róṣià àti Putin ti parí. Dániẹ̀lì orí kọkànlá, eṣẹ́ kọkànlá, nítorí nàà, bá Ifihàn orí kọkànlá, eṣẹ́ kọkànlá mu, nítorí níbẹ̀ ni a ti jí àwọn ẹlẹ́rìí méjì dide sí iyè padà.

Nínú itàn mímọ́ àwọn Millerite, Olúwa bèrẹ̀ sí í kó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ ní ìgbà kejì lẹ́yin idààmú ti April 19, 1844, ohun tí Olúwa sì lò láti fi kó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ ní àkókò nàà ni imọ̀ pé wón n mú àkókò idúró pé ti àkàwé àwọn wúndiá mẹwàá ti Matteu orí kẹ̀ẹ̀dógún ṣẹ, àti pẹ̀lú Habakuku orí kejì. Kí àwọn Millerite lè mọ̀ ipò wọn, kí wón sì padà, wón ní láti mọ̀ ara wọn gégé bí a ṣẹ ṣàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú Ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Ọ̀lórùn. Wón nílò láti rí i pé àwọn ni èniyàn Ọ̀lórùn ní iyàtò sí àwọn tí wón n jẹwọ̀ pé àwọn jẹ́ èniyàn Rẹ̀. Nígbà tí Ó n kó àwọn èniyàn Rẹ̀ tí idààmú bá jọ, Ó n pèsè àpẹ̀júwe àpá asia tí a gbé sókè fún àwọn aláikọ̀là, nípa bèè n tẹnumọ̀ iyàtò tó wà láàárín àwọn èniyàn Rẹ̀ tòótọ̀ sùgbọ̀n tí idààmú bá, àti àwọn èniyàn tí wón kàn n jẹwọ̀ nikan pé àwọn jẹ́ tirẹ̀.

Ní ojú nàà ni gbòngbò Jèsè yóò wà, èyí tí yóò dúró gégé bí àsiá fún àwọn èniyàn; àwọn orilẹ̀-èdè yóò sì máa wá a; isinmi rẹ̀ yóò sì jẹ́ ọ̀lọ́lá. Yóò sì ṣẹ̀lẹ̀ ní ojú nàà pé, Olúwa yóò tún na ọwọ̀ rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti gba iyókù àwọn èniyàn rẹ̀ padà, àwọn tí a ó fi silẹ̀, láti Àsíríà, àti láti Ejiḃiti, àti láti Pátíròsì, àti láti Kúṣì, àti láti Èlámù, àti láti Śínàrí, àti láti Hámàti, àti láti àwọn erékùṣù ọ̀kun. Yóò sì gbé àsiá sókè fún àwọn orilẹ̀-èdè, yóò sì kó àwọn ẹni-itijú Ísírẹ̀lì jọ, yóò sì kó àwọn tí a tóká ká ti Júdá jọ láti igun mẹrin ayé. Isaiah 11:10–12.

Nígbà tí wòlìi Jeremiah ṣàpẹ̀rẹ̀ àwọn tí inú wọn bàjẹ́ ní ojú kẹ̀rindínlógún, oṣù Kẹ̀rin, ọdún 1844, ó fi hàn pé ọ̀un kò tún bá “ijo àwọn ẹlẹ́yà” kẹgbé mọ̀, àwọn tí wón lò isọtẹ̀lẹ̀ tí ó kùnà ti ọdún 1843

gégé bí ẹ̀rí pé àwọn tí Jeremiah sàpẹ̀rẹ̀ jẹ́ àwọn wòlìi èké.

Mi ò jòkòò nínú àpẹ̀jọ àwọn ẹ̀lẹ̀yà, bẹ̀ẹ̀ ni mi ò sì yọ; mo jòkòò nikan nítorí ọwọ̀ rẹ: nítorí ìwọ̀ ti fi ibínú kún mi. Jeremiah 15:17.

“ìpẹ̀jọ àwọn ẹ̀lẹ̀yà” ti lé àwọn tí Jeremiah sojú jáde.

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ni a ẹ̀ inúnibíni sí láti ọwọ̀ àwọn arákúnrin wọn tí kò ní igbàgbọ̀. Kí wọn lè pa ipò wọn mọ̀ nínú ìjọ, àwọn kan fara mọ̀ láti dákẹ̀ nípa ìrètí wọn; sùgbọ̀n àwọn mǐràn nímọ̀lára pé ìṣòtítọ̀ sí Olórún kò jẹ́ kí wọn fi bẹ̀ẹ̀ bo àwọn òtítọ̀ tí Ó ti fi lé wọn lọwọ̀. Kì í ẹ̀ diẹ̀ ni a gé kúrò nínú ìbàṣepọ̀ ìjọ láísí ìdí mǐràn ju pé wọn sàfihàn igbàgbọ̀ wọn nínú bíbọ̀ Kristi. Ọ̀rọ̀ wòlìi náà sì ẹ̀ iyebíye gidigidi fún àwọn tí wọn ru ìdánwò igbàgbọ̀ wọn yíi pé: ‘Àwọn arákúnrin yín tí ó kóriira yín, tí ó lé yín jáde nítorí orúkọ̀ Mi, wí pé, Jẹ́ kí a yin Olúwa lógo: sùgbọ̀n Ọ̀un yóò farahàn sí ayọ̀ yín, a ó sì dojúti wọn.’ Isaiah 66:5.” The Great Controversy, 372.

Nígbà tí Olúwa bá gbé àsíá sókè fún àwọn orílẹ̀-èdè, yóò ṣẹ̀lẹ̀ nígbà tí Ó bá na ọwọ̀ Rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti kó iyókù àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ, àwọn ẹ̀ni-itijú Israẹ̀li. Wọn ni àwọn tí kò tún jòkòò nínú “àpẹ̀jọ àwọn ẹ̀lẹ̀gàn.”

“gbòngbò Jèsè” jẹ́ ààmì àwọn ilà ẹ̀jẹ̀ méjì, ọ̀kan láti inú ẹ̀sìn Jùdá tí a sàpapọ̀ mọ̀ ilà ẹ̀jẹ̀ kan láti òde ẹ̀sìn Jùdá, ó sì n sojú kí í ẹ̀ ilà ẹ̀jẹ̀ Jèsù nikan, sùgbọ̀n ó tún jẹ́ ààmì ìdapọ̀ Ìwà-Olórún pẹ̀lú ẹ̀dà èniyàn, nítorí pé àsíá tí a gbé sókè n sojú àwọn èniyàn tí a ti fi èdidi di mọ̀ títí láé sínú ipò àti ìrírí ìdapọ̀ Ìwà-Olórún pẹ̀lú ẹ̀dà èniyàn, èyí tí a tún sàfihàn nínú ẹ̀sẹ̀ kẹwáá ti Dániẹ̀li orí kọ̀kànlá nípasẹ̀ ààmì “odi agbára”. Nínú ẹ̀sẹ̀ kẹwáá, àkókò fifi èdidi di ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀górún-ún mǐrínlélógójì ni a túmọ̀ sí nípasẹ̀ òye àṣotẹ̀lẹ̀ nípa odi agbára náà, èyí tí í ẹ̀ orí. Nínú itàn ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá àti Ogun Ukréníà, Olúwa na ọwọ̀ Rẹ̀ jáde lẹ̀kẹ̀jì láti kó àwọn ẹ̀ni tí a lé jáde tí ìrètí wọn ti bajẹ̀ jọ.

Nítorí náà, pẹ̀lú ẹ̀rí Dániẹ̀li mọ̀kànlá gégé bí itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀, a ti dá ifarahàn ifòròbánisòrò ìjọ Pápá sínú itàn àṣotẹ̀lẹ̀ mọ̀, ní kété sàájú ofin Ojọ̀ Ísinmi. A ti rí isẹ̀ iwo Orílẹ̀-èdè Republikani tí a sojú fún nípasẹ̀ Trump bí ó ti di ẹ̀kẹ̀jọ̀ nínú àwọn méje, tí ó sì bèrẹ̀ isẹ̀ ìdarapọ̀ ìjọ̀ àti ipínlẹ̀. A ní ilà iwo apẹ̀yindà ti Pùròtẹ̀sítàntì, gégé bí a ti sojú rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn Maccabees. Nínú itàn kan náà tí àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyẹn dúró fún, a n lo ilà ààrá méje náà, èyí tí ó tún jẹ́ ilà àkàwé àwọn wúndiá mǐwáá, ní fifihàn ìrírí àwọn ẹ̀gbẹ̀rún mǐrínlélógórún-ún mǐrínlélógójì, pẹ̀lú ilà àwọn àngẹ̀li mǐta tí n sàlàyé isẹ̀ iwo Pùròtẹ̀sítàntì tòótọ̀. Ọ̀kan nínú àwọn isẹ̀lẹ̀ fún iwo Pùròtẹ̀sítàntì tòótọ̀ nínú itàn náà ni ikójopọ̀ kejì.

Ikójopọ̀ kejì ṣẹ̀lẹ̀ nínú itàn isẹ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀li kejì, ó sì tún ṣẹ̀lẹ̀ nínú itàn àngẹ̀li kẹta láti ọ̀dún 1844 títí di 1863, ní fifi ẹ̀lẹ̀rìi méjì múlẹ̀ láti inú itàn àwọn Millerite pé Olúwa na ọwọ̀ Rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti kó agbo-ẹ̀ran Rẹ̀ tí a ti tú ká jọ.

“Ní ojọ̀ kẹ̀tálélógún, oṣù Kẹ́sán, Olúwa fi hàn mí pé Ó ti na ọwọ̀ Rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti gba àṣẹ̀kù àwọn èniyàn Rẹ̀ padà, àti pé a gbòdò túbọ̀ fi isapá kún un ní àkókò ikójọ̀ yí. Ní àsikò itúká, a lù Ísírẹ̀lì, a sì fà á ya; sùgbọ̀n ní báyií, ní àkókò ikójọ̀, Olórún yóò wò ó sà, yóò sì di í pọ̀ mọ̀ra. Ní àsikò itúká, àwọn isapá tí a ẹ̀ láti tan òtítọ̀ kálẹ̀ ní ipa kékeré pére, wọn sì ẹ̀ diẹ̀ gan-an tàbí kò ẹ̀ nńkan kan rárá; sùgbọ̀n ní àkókò ikójọ̀, nígbà tí Olórún ti fi ọwọ̀ Rẹ̀ mú isẹ̀ láti kó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ, àwọn isapá láti tan òtítọ̀ kálẹ̀ yóò ní ipa tí a pèsè wọn fún. Gbogbo èniyàn gbòdò wà ní isọkan, kí wọn sì máa ní itara nínú isẹ̀ náà. Mo rí i pé ó jẹ́ ohun tí kò tọ̀ kí

enikèni tóka sí àsikò itúká gégé bí àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ láti darí wa nísinsin yíi ní àkókò ikójo; nítòrí bí Olórún kò bá ẹ̀ ju ohun tí Ó ẹ̀ nígbà nàà lọ fún wa nísinsin yíi, a kì yóò lè kó Ísírelì jọ láá.” Early Writings, 74.

Nínú àfikún sí Early Writings, Sister White ẹ̀làyé ọ̀rọ̀ tí a ẹ̀şẹ̀ tóka sí yíi:

“3. Èrò nàà pé Olúwa ‘ti na ọ̀wọ̀ Rẹ̀ jáde ní igbà keji láti gba iyókù àwọn èniyàn Rẹ̀ padà,’ ní ojú-iwé 74, n tóka sí işòkan àti agbára nikan tí ó ti wà tẹ̀lẹ̀ láàárín àwọn tí n retí Kristi, àti sí òtító nàà pé Ó ti bẹ̀rẹ̀ sí í so àwọn èniyàn Rẹ̀ di ọ̀kan àti láti tún gbé wọn dide.” Early Writings, 86.

Ìtàn mímọ̀ ti ààrà méje, tí ó dúró fún August 11, 1840 títi dé October 22, 1844, jẹ̀ àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ itàn mímọ̀ ti October 22, 1844 títi dé işòtẹ̀ ti 1863. Lóri ilà lóri ilà, itàn àkókó nàà ẹ̀ ąşojú àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ àwọn wúndiá ọ̀lọgbón, ilà keji si pèsè àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ àwọn wúndiá ąşiwèrè. Itàn méjèjì bẹ̀rẹ̀ nígbà tí àngẹ̀lì kan sọ kalẹ̀ pẹ̀lú iròyin kan tí a ní láti jẹ̀. Ìbòwọ̀lẹ̀ àngẹ̀lì nàà nínú itàn méjèjì bẹ̀rẹ̀ ilàna idánwò kan tí ó mú itúká jáde, àti nígbà tó fi di 1849, a ti n fi hàn fún Sister White pé Olúwa tún na ọ̀wọ̀ Rẹ̀ síwájú lẹ̀keji, ní igbà yíi láti kó àwọn tí a ti tóká ní October 22, 1844 jọ.

A ti ti tú wọn ká nitori Ìdààmú Nlá nàà, gégé bí a ti tú àwọn ọ̀lọgbón ká ní Ojọ̀ kẹ̀rinlélógún, oşù kẹ̀rin, ọ̀dún 1844 nitori idààmú àkókó wọn. Ìkójopọ̀ keji nàà fi hàn pé Oluwa “ti bẹ̀rẹ̀ sí í so àwọn èniyàn Rẹ̀ pọ̀ mọ̀ra, àti láti tún gbé wọn dide.” Ní ikójopọ̀ keji nàà, işẹ̀ Oluwa ní fifi àsíá kan sókè tí ó wà ní işòkan pẹ̀lú ara wọn lóri ihin nàà, àti eni tí ẹ̀dá èniyàn rẹ̀ wà ní işòkan pẹ̀lú Ìwà-Ọ̀lórún Rẹ̀. Ète àsíá nàà ni láti pe agbo ẹ̀ran miiran ti Ọ̀lórún jáde kúrò ní Babiloni, èyí tí a n ẹ̀ nípasẹ̀ bí àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obinrin ẹ̀ ní rí àsíá nàà.

Àmì ni ogun àwọn eni tí wọn ti so ẹ̀dá èniyàn wọn pọ̀ mọ̀ Ìwà-Ọ̀lórún Kristi ní àkókò idánwò òfin Ojọ̀ Àikú. Nítòrí nàà, ikójopọ̀ keji nàà fi hàn pé “gbòngbò Jésè” ni a ó gbé sókè, tí ó n ru àmì àşotẹ̀lẹ̀ méji ti Rutu, aláikọ̀lákò tí a kó jọ̀ nípasẹ̀ àmì nàà nípa işòkan rẹ̀ pẹ̀lú Boasi, àmì àwọn ọ̀górún-ún kan àti mẹ̀rinlélógójì egbèrún, àti pẹ̀lú àmì Olúdàrapadà, eni tí ó san iye nàà fún Rutu, tí ó sì jẹ̀ ará ibátan rẹ̀ tímótímó. Nínú iwà-ara Kristi, nípasẹ̀ işòkan Ìwà-Ọ̀lórún rẹ̀ pẹ̀lú ẹ̀ran-ara tí ó şubú ti ẹ̀dá èniyàn, Ó di ará ibátan wa tímótímó. Àmì tí a gbé sókè ni àwọn eni tí a ti so pọ̀ nípasẹ̀ iránşẹ̀ nàà, tí wọn n parí işẹ̀ fifi ẹ̀dá èniyàn wọn pọ̀ mọ̀ Ìwà-Ọ̀lórún Kristi kí òfin Ojọ̀ Àikú tó dé.

A ó tẹ̀síwájú nínú ikẹ̀kọ̀ yíi nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

“Ìmọ̀riri Bíbẹ̀lì máa n pọ̀ sí i bí a ẹ̀ ní kẹ̀kọ̀ rẹ̀. Ní ọ̀nà èyíkẹ̀yíi tí akẹ̀kọ̀ bá gbà yí padà, yóò rí ọ̀gbón àilópin àti ifẹ̀ Ọ̀lórún tí a fihàn.”

“A kò tii lóye itumọ̀ ètò àwọn Júù ní kíkún. Àwọn òtító tí ó lágbára, tí ó sì jinlẹ̀, ni a ti fi hàn ní ojú ọ̀jiji nínú àşà àti ààmì rẹ̀. Ìhinrere ni kókórọ̀ tí n şí àwọn àşírí rẹ̀ sílẹ̀. Nípasẹ̀ imọ̀ ètò iràpadà, ni a ti şí àwọn òtító rẹ̀ sí imòye. Jù bí a ẹ̀ ní ẹ̀ nísinsinyí lọ, ànfààní wa ni láti lóye àwọn kókó ọ̀rọ̀ àgbàyanu wònyí. A ní láti lóye àwọn ohun jíjinlẹ̀ Ọ̀lórún. Àwọn àngẹ̀lì n fẹ̀ láti wo inú àwọn òtító tí a ti fihàn fún àwọn èniyàn tí wọn fi ọ̀kàn irònúpìwadà n wá inú ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún, tí wọn sì n gbàdúra fún iwọn gígún, àti fifẹ̀, àti jíjinlẹ̀, àti gíga imọ̀ tí Òun nikan lè fi fúnni.”

“Bí a ti n sún mò iparí itàn ayé yií, àwọn àṣòṭẹ̀lẹ̀ tí ó ní í ṣe pẹ̀lú àwọn ojó ikeyin n béèrè èkó wa ní pàtàkì. Ìwé ikeyin nínú Ìwé Mímó Májẹ̀mú Titun kún fún òtító tí a nílò láti mò. Satani ti fọ ojú inú ọkàn ọpọ èniyàn, bèè ni inú wọn ti dùn láti gba àwáwí èyíkẹ̀yí láti má ṣe fi Ìfihàn ṣe èkó wọn. Sùgbón Kristi, nípasẹ̀ iránsẹ̀ Rẹ̀ Johanu, ti kéde níhìn-ín èyí tí yòò ṣẹ̀lẹ̀ ní àwọn ojó ikeyin, Ó sì wí pé, ‘Alábùkún ni ẹnì tí n kà á, àti àwọn tí n gbọ̀ ọ̀rò àṣòṭẹ̀lẹ̀ yií, tí wọn sì pa àwọn nńkan tí a kọ̀ sínú rẹ̀ mò.’ Ìfihàn 1:3.”

“Èyí ni iyè àinípẹ̀kun,’ ni Kristi wí, ‘kí wọn lè mò Ọ, Ọlórún òtító kan ṣoṣo, àti Jesu Kristi, ẹnì tí I rán.’ Johanu 17:3. Èé ṣe tí a kò fi mò iye imò yií? Èé ṣe tí àwọn òtító ológo wònyí kò fi n jọ tòn nínú ọkàn wa, tí n m̀ lórí ètè wa, tí wọn sì n gba gbogbo iwà wa wò?”

“Nínú fifún wa ní ọ̀rò Rẹ̀, Ọlórún ti fi gbogbo òtító tí ó ṣe pàtàkì fún igbàlà wa lé wa lówó. Egbẹ̀gbẹ̀rún èniyàn ti fa omi láti inú àwọn kànga iyè wònyí, síbẹ̀ kò sí idinkù nínú ipèsè náà. Egbẹ̀gbẹ̀rún èniyàn ti gbé Olúwa kalẹ̀ níwájú wọn, àti nípa wíwo Rẹ̀ ni a ti yí wọn padà sí àwòrán kan náà. Èmí wọn n jọ nínú wọn bí wọn ṣe n sọ̀rò nípa iwà Rẹ̀, tí wọn n sọ̀ ohun tí Kristi jẹ̀ sí wọn, àti ohun tí wọn jẹ̀ sí Kristi. Sùgbón àwọn awákiri wònyí kò tii mú àwọn kókó nílá àti mímó wònyí tán. Egbẹ̀gbẹ̀rún miiran sí i lè kópa nínú iṣẹ̀ àwárí àwọn àṣírí igbàlà. Bí a ṣe n ronú lórí iyè Kristi àti iwà iṣẹ̀-iránsẹ̀ Rẹ̀, imọ̀lẹ̀ yòò máa tòn jáde ní kedere sí i ní gbogbo isapá láti ṣàwárí òtító. Gbogbo àwárí tuntun yòò fi ohun kan hàn tí ó jinlẹ̀ sí i tí ó sì fani mọ̀ra ju ohun tí a ti ṣípayá tẹ̀lẹ̀ lẹ̀. Kókó náà kò légbẹ̀. Ikẹ̀kọ̀ọ̀ nípa irísí ara Kristi gégé bí èniyàn, ẹ̀bọ̀ iràpadà Rẹ̀, àti iṣẹ̀ alárinà Rẹ̀, yòò mú ọkàn akẹ̀kọ̀ọ̀ onítara ṣiṣe ní gbogbo igbà tí àkókò bá wà; àti bí ó ṣe n wo ọ̀run pẹ̀lú àilónkà ọ̀dún rẹ̀ yòò ké pé, ‘Nílá ni àṣírí iwà-bí-Ọlórún.’”

“Nínú ayérayé, a ó kọ̀ ohun tí, bí a bá ti gba imọ̀lẹ̀ tí ó ṣeé ṣe láti rí níhìn-ín, ibá ti sí òye wa. Àwọn kókó-ọ̀ràn iràpadà yòò gba ọkàn àti ọ̀gbón àti ahòn àwọn tí a rà padà lò jálẹ̀ àwọn ayé àinípẹ̀kun. Wọn yòò lóye àwọn òtító tí Kristi n fẹ̀ láti ṣi sí àwọn ọ̀mọ̀-èyin Rẹ̀, sùgbón tí wọn kò ní igbàgbọ̀ láti di mú. Títí láé àti títí láé ni àwọn iran tuntun nípa pípé àti ògo Kristi yòò máa farahàn. Jále àwọn ayé tí kò ní ọ̀pin ni Onílẹ̀ olóótító yòò máa mú ohun tuntun àti ohun àtíjọ̀ jáde nínú iṣúra Rẹ̀.” Àwọn Àkàwé Kristi, 132–134.